

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-002-04/2014

P/14/090

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/14/090 - „Organizacja i finansowanie przejść granicznych na terenie województwa lubelskiego”

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontroler

Dariusz Barej, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90094 z dnia 05.05.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana

Urząd Celny w Lublinie, ul. Energetyków 20, 20-468 Lublin (dalej: „Urząd” lub „UC”)

Kierownik jednostki kontrolowanej

Janusz Wasyluk, Naczelnik Urzędu od 15 lipca 2008 roku

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadniają:

- utrzymywanie w sprawności urządzeń i sprzętu kontrolnego, niezbędnego do prowadzenia skutecznej kontroli, w tym oddawanie sprzętu do naprawy i odbiór bez zbędnej zwłoki,
- przestrzeganie uregulowań wewnętrznych w zakresie dotyczącym użytkowania urządzeń i sprzętu kontrolnego,
- dbałość o terminową legalizację i wzorcowanie urządzeń i sprzętu kontrolnego,
- zapewnienie w badanym okresie potencjalnych wpływów² do Budżetu Państwa w wysokości 6,3 mln zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena stopnia zaspokojenia uzasadnionych potrzeb w zakresie wyposażenia w składniki majątkowe do prowadzenia przez Służbę Celną sprawnej i skutecznej kontroli na przejściach granicznych.

Opis stanu faktycznego

1.1. Według § 22 ust. 2 pkt 8 Regulaminu organizacyjnego Urzędu³ - realizacja zadań dotyczących zamówień sprzętu i wyposażenia technicznego należała

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Wydane decyzje administracyjne, zezwolenia i kary grzywnien nałożone w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 5.109.330 zł przez funkcjonariuszy Oddziału Celnego Drogowego w Dorohusku oraz mandaty gotówkowe i kredytowe nałożone przez funkcjonariuszy Oddziału Celnego w Dorohusku (kolejowe przejście graniczne) w wysokości 1.221.998 zł.

³ Decyzja nr 4 Naczelnika Urzędu Celnego w Lublinie z dnia 31 marca 2014 r. W badanym okresie § 22 ust. 2 pkt 8 nie ulegał zmianom.

do kierowników: Oddziału Celnego w Dorohusku (dalej „OC”) i Oddziału Celnego Drogowego w Dorohusku (dalej „OCD”).

OC i OCD swoje potrzeby, dotyczące zapewnienia niezbędnej infrastruktury, wyposażenia, urządzeń i sprzętu do kontroli, kierowały do UC w formie rocznych wykazów potrzeb. Urząd przekazywał te informacje do Izby Celnej w Białej Podlaskiej, gdzie tworzone było zbiorcze zapotrzebowanie, przekazywane do Lubelskiego Zarządu Obsługi Przejść Granicznych w Chełmie (dalej „LZOPG”).

Potrzeby dodatkowe, wynikłe w ciągu roku kalendarzowego, a nie uwzględnione w zestawieniach rocznych, były zgłaszane przez kierowników oddziałów granicznych SC bezpośrednio do Kierownika Zespołu LZOPG w Dorohusku⁴ (potrzeby głównie z zakresu bieżących napraw, przeglądów, usuwania usterek) lub do LZOPG w Chełmie, za pośrednictwem IC (potrzeby o charakterze inwestycyjnym). Dodatkowo, w okresach półrocznych, potrzeby związane z wyposażeniem i sprzętem do kontroli zgłaszane były i aktualizowane w systemie „Machina”⁵ bezpośrednio przez Oddziały Celne.

W latach 2011-2013 Urząd zgłaszał⁶ do LZOPG (za pośrednictwem Izby Celnej w Białej Podlaskiej⁷) potrzeby, które obejmowały wyposażenie pomieszczeń biurowych, dostosowanie i modernizację kontenerów odpraw, doposażenie w sprzęt kontrolerski, remont kompleksowy urządzeń używanych na granicy. Nie zrealizowano potrzeb, które dotyczyły m.in.: remontu trzech samochodowych wag dynamicznych, zmodernizowania stanowisk pracy w kontenerach odpraw i kontenerach przy wagach dynamicznych⁸, remontu biura (pok. nr 5) w budynku kontroli szczegółowej, zakupu dwóch wózków unoszących z udźwigniem do dwóch ton (tzw. „paleciaków”), sprzętu biurowego (22 zestawów komputerowych PC).

(dowód: akta kontroli str. 4-25, 26-30, 31, 32-59, 60-81)

1.2. W latach 2011-2013 OC i OCD miały zapewnione nieodpłatnie oświetlenie, ogrzewanie, sprzątanie, dostawy wody i energii elektrycznej, w tym z agregatów prądotwórczych, zapewniających bezawaryjne zasilanie w energię elektryczną, okablowanie strukturalne obiektów oraz sygnalizację alarmową i systemy przeciwpożarowe.

Nie wszystkie pomieszczenia OCD utrzymane były w odpowiednich warunkach higienicznych. Oględziny wykazały zniszczone długoletnim użytkowaniem ściany i wykładziny podłogowe w pomieszczeniach biurowych, kontenerach (pawilonach) odprawy celnej, kontenerach przy wagach dynamicznych, a zwłaszcza w pomieszczeniu biurowym nr 5 w budynku kontroli szczegółowej. W trakcie kontroli NIK, w dniu 28.05.2014 r., LZOPG wymienił w tym pomieszczeniu trzy biurka.

(dowód: akta kontroli str. 82-90)

1.3. W OCD potrzeby na koniec roku 2013 nie były w pełni zabezpieczone. Przede wszystkim nie poddano kompleksowym remontom wszystkich wag, których potrzebę remontu OCD zgłaszał corocznie (2011-2013), jedna z nich (nr fabr. 200314/2) uległa awarii w trakcie oględzin. W listopadzie i grudniu 2013 r. LZOPG zmodernizował

⁴ Zespół funkcjonujący w ramach Wydziału Zamiejscowego LZOPG w Zamościu.

⁵ Program informatyczny, funkcjonujący na podstawie decyzji nr 27/SC Ministra Finansów z dnia 7.11.2006 r. w sprawie eksploatacji Systemu Zarządzania Zasobami Technicznymi Administracji Celnej w oparciu o aplikację „Machina”, służący do prowadzenia logistyki, m.in. do planowania zakupów sprzętu na wyposażenie jednostek administracji celnej.

⁶ Pisma skierowane przez Urząd Celny w Lublinie do Izby Celnej w Białej Podlaskiej: 302000-UOGR-215-3/11 z dnia 21.01.2011 r., 302000-UOGR-215-2/12 z dnia 12.01.2012 r., 302000-UOGR-223-1/13/KP z dnia 18.01.2013 r., 302060-214-48/13SCZ z dnia 09.01.2014 r., – skierowanymi do Izby Celnej w Białej Podlaskiej przez Urząd Celny w Lublinie

⁷ Pisma skierowane przez Izbę Celną w Białej Podlaskiej do LZOPG: 300000-ILGW-2140-1/11/TG z 2.02.2011 r., 300000-ILGW-2140-1/12/TG z 25.01.2012 r., 300000-ILGW-2140-1/13/TG z 31.01.2013 r.

⁸ Łącznie w latach 2011-2013 LZOPG zmodernizował cztery kontenery z siedmioma stanowiskami, do modernizacji pozostało 14 kontenerów z 21 stanowiskami, usytuowanymi bezpośrednio na pasach ruchu.

jedną z czterech wag samochodowych (nr 200314/2/1 typu DW 600) do ważenia pojazdów w ruchu. Wymieniono ramę i pomost wagowy. W okresie objętym kontrolą, na czterech wagach dynamicznych i dwóch statycznych wykonano 963.178 ważeń. LZOPG nie zapewnił zamawianego przez OCD m.in. nw. sprzętu: wózka unoszącego o udźwigu do 2 ton, legalizowanego sprzętu do wypompowywania i pomiaru paliwa ze zbiorników samochodów osobowych, jak i ciężarowych, regałów na depozyty (100 szt.)⁹.

Według § 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie obowiązków wojewody w zakresie finansowania i utrzymywania przejść granicznych, przejść turystycznych, miejsc przekraczania granicy na szlakach turystycznych oraz punktów nocnego postoju na rzekach granicznych, ich wyposażenia w sprzęt, a także organów właściwych do osadzania i utrzymywania znaków granicznych na morskich wodach wewnętrznych¹⁰ (dalej: rozporządzenie w sprawie obowiązków Wojewody) - do obowiązków Wojewody (...) należy nieodpłatnie udostępnianie polskim organom przeprowadzającym kontrolę, urządzeń i sprzętu technicznego, niezbędnych do przeprowadzania sprawnej i skutecznej kontroli.

Pomimo zgłaszanych corocznie potrzeb przez Kierownika OCD, LZOPG nie dostosował stanowisk pracy w kontenerach odpraw, kontenerach przy wagach dynamicznych płyty północnej i południowej, nie przeprowadził remontu w pomieszczeniu biurowym nr 5 w budynku kontroli szczegółowej.

Zgodnie z § 3 pkt 4 ww. rozporządzenia, do obowiązków Wojewody należy zapewnienie nieodpłatnie organom kontroli utrzymania pomieszczeń, sprzętu i urządzeń w odpowiednich warunkach sanitarno-higienicznych.

Przyczyną braku realizacji przez LZOPG wszystkich zgłaszanych potrzeb Urzędu w latach 2011-2013, były znikome środki finansowe, jak wyjaśniał w pismach¹¹ do Izby Celnej w Białej Podlaskiej Dyrektor LZOPG.

W OC nie zgłaszano w roku 2013 potrzeb w związku z realizowaną przez LZOPG inwestycją pn. „Zintegrowany Budynek dla Służb Granicznych na kolejowym przejściu granicznym w Dorohusku”, w ramach której, potrzeby OC w zakresie wyposażenia i sprzętu były uwzględnione.

(dowód: akta kontroli str. 26-88, 100-104, 105-109, 230-231, 376-380)

Kierownik OCD poinformował, że brak modernizacji wymienionych składników majątku i niedokonanie zakupów potrzebnego sprzętu nie miało bezpośredniego wpływu na sprawność i skuteczność kontroli, jednakże wpłynęło negatywnie na warunki i organizację pracy funkcjonariuszy celnych oraz ogólnie pojęte bezpieczeństwo w obrębie przejścia granicznego.

(dowód: akta kontroli str. 110-112)

1.4. W okresie objętym kontrolą OCD przekazał do LZOPG budynek podnośnika samochodowego w dniu 14.02.2013 r., ponieważ znajdujący się w nim podnośnik samochodowy nie spełniał oczekiwań kontroli (wydajność do 50 pojazdów podczas 12 godzin pracy). OCD nie otrzymał w zamian innego podnośnika od LZOPG. Rewizje samochodów osobowych przeprowadzane były w Budynku Kontroli Szczegółowych, bez negatywnego wpływu na skuteczność kontroli, ale mogły mieć wpływ na dłuższy czas jej wykonywania.

OC zwrócił do LZOPG uszkodzony endoskop¹² (nr inw. 02073) w dniu 2.07.2010 r. LZOPG Wydział Zamiejscowy w Zamościu odmówił naprawy endoskopu ze względu

⁹ Potrzeby te zgłosiła Izba Celna w Białej Podlaskiej do LZOPG w pismach nr 300000-ILGW-2140-1/12/TG z 25.01.2012 r., 300000-ILGW-2140-1/13/TG z 31.01.2013 r. i 300000-ILGW-2140-3/14/TW z 11.02.2014 r.

¹⁰ Dz. U. Nr 256 poz. 2145.

¹¹ Pisma LZOPG: TI-221/LZ/21/11 z dnia 19.12.2011 r., TU-2223/34/12 z 4.04.2012 r., TU-4045/5/2013 z 19.03.2013 r.

na wysoki jej koszt, w porównaniu do ceny zakupu (koszt naprawy ok. 3.350 zł, a cena zakupu 3.843 zł). Decyzję o naprawie lub likwidacji uszkodzonego endoskopu LZOPG miał podjąć w sierpniu 2013 r., jednak do dnia 27.05.2014 r. takiej decyzji nie podjął. W systemie RWS na dzień 19.05.2014 r. sprzęt ten posiadał status „niesprawny”. Endoskop (fiberoskop) nr inw. 02073 eksploatowany przez OC zastąpiony został w dniu 22.02.2012 r. sprzętem przesuniętym z OCD.

(dowód: akta kontroli str. 113-118, 119-129, 350)

1.5. Naczelnik Urzędu poinformował, że ewidencja sprzętu przekazanego przez LZOPG granicznemu oddziałom celnym, prowadzona jest w oparciu o „Elektroniczną Książkę Inwentarzową” i dostępna jest bezpośrednio w OC i OCD.

OC i OCD posiadały elektroniczne narzędzie pod nazwą „EPI” (Elektroniczny Program Inwentarzowy). Wydruk z systemu EPI na dzień 13.05.2014 r. nie odzwierciedlał stanu faktycznego. Stwierdzono, że dwa przymiary wstępowe (5%), spośród 39 urządzeń wybranych z wydruku EPI, o numerach ewidencyjnych U24914 i U24915, pomimo ich likwidacji w dniu 21.05.2013 r. nadal figurowały na stanie OCD.

(dowód: akta kontroli str. 130-136, 137-151, 152, 153-174)

1.6. Naczelnik Urzędu, Kierownicy OC i OCD w latach 2011-2013, poza zamówieniami, wnioskami o naprawę, modernizację lub zakup sprzętu i wyposażenia, nie kierowali do LZOPG, Izby Celnej w Białej Podlaskiej, czy Wojewody Lubelskiego, odrębnych pisemnych uwag w sprawach dotyczących udostępniania SC obiektów infrastruktury, wyposażenia, urządzeń i sprzętu kontrolnego, niezbędnych do prowadzenia kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 175-177)

1.7. W kontrolowanym okresie w Urzędzie Celnym w Lublinie oraz podległych mu oddziałach celnych, obowiązywały następujące uregulowania wewnętrzne w zakresie użytkowania obiektów infrastruktury, wyposażenia, urządzeń i sprzętu kontrolnego:

- Regulamin organizacyjny Urzędu,
- m. in. następujące decyzje Dyrektora Izby Celnej w Białej Podlaskiej:
 - ✓ nr 72 z dn. 21.06.2007 r., a następnie Nr 46 z dn. 26.07.2013 r. w sprawie zasad prowadzenia gospodarki magazynowej i ewidencjonowania składników majątkowych w Izbie Celnej w Białej Podlaskiej i podległych urzędach celnych,
 - ✓ nr 53 z dnia 26.06.2011 r. w sprawie zasad i trybu postępowania w przypadkach wystąpienia awarii lub urządzeń do kontroli, będących własnością Izby Celnej oraz przekazanych przez LZOPG,
 - ✓ nr 15 z dn. 27.01.2005 r. w sprawie zasad postępowania w przypadkach powstania szkody w mieniu znajdującym się w dyspozycji komórek organizacyjnych Izby Celnej w Białej Podlaskiej,
 - ✓ nr 55 z dnia 10.09.2013 r. w sprawie zasad postępowania w zakresie odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy celnych i pracowników w przypadkach powstania szkody w mieniu powierzonym oraz mieniu osób trzecich,
 - ✓ nr 73 z dn. 13.09.2010 r. w sprawie powołania operatorów Systemu Zarządzania Zasobami Technicznymi Administracji Celnej w oparciu o aplikację Machina.

¹² Fiberoskop firmy Moritex typu MSPS-2000.

W systemie o nazwie Rejestr Wykorzystania Sprzętu (RWS) umieszczano aktualne informacje o sprzęcie używanym w kontroli przez SC (również używanym przez LZOPG). Poszczególnym urządzeniom, w zależności stanu sprawności i wykorzystania, nadawano status: „sprawny”, „niesprawny”, „zbędny”, „zużyty”.

Każdorazowo na zmianie wyznaczany był funkcjonariusz odpowiedzialny za wykorzystanie sprzętu do kontroli. Takie rozwiązanie pozwalało określić moment powstania niesprawności sprzętu oraz osoby odpowiedzialnej za uszkodzenie.

Weryfikacja zapisu wprowadzonego do systemu „Elektroniczna Książka Służby” v. 1.4.4. (EKS) wykazała jego zgodność ze stanem faktycznym w badanym zakresie, tj. numeru inwentarzowego sprzętu (1364), funkcjonariusza Służby Celnej, któremu ten sprzęt był powierzony i stanowiska kontrolerskiego pracy funkcjonariusza (zmiennie, zależne od decyzji kierownika zmiany).

(dowód: akta kontroli str. 178-214, 215, 381)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Ocena prawidłowości i stopnia wykorzystania w kontroli na przejściach granicznych składników majątkowych, udostępnionych Służbie Celnej przez LZOPG, w tym urządzeń technicznych i sprzętu kontrolnego.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Najbardziej eksploatowanymi urządzeniami przez OCD w Dorohusku, udostępnionymi przez LZOPG, były wagi samochodowe. W latach 2011-2013 funkcjonariusze celni zważyli na czterech wagach dynamicznych¹³, odpowiednio: 349.177; 202.434; 149.533 i 237.001 samochodów. W tym czasie na statycznej wadze elektronicznej (numer fabryczny 200314/2/3) wykonano 22.318 ważeń, a na drugiej wadze statycznej - 2.715.

W roku 2011 na obu kierunkach zarejestrowano 301.812 pojazdów w ruchu towarowym, z czego z różnych przyczyn nie zważono 9.840 (3,3%) pojazdów. W latach 2012-2013 odpowiednio: zarejestrowano 347.860 pojazdów, nie zważono 26.308 (7,6%) i 345.395 pojazdów, nie zważono 17.558 (5,1%).

(dowód: akta kontroli str. 230-231, 232)

Na podstawie oględzin oraz RWS ustalono, że w OCD nie wykorzystywano czterech urządzeń¹⁴ udostępnionych przez LZOPG, które posiadały status „sprawny – zbędny” ustanowiony w 2011 i 2012 roku. O nadaniu statusu zdecydował Kierownik OCD, ze względu na nieprzydatność tych urządzeń (przestarzałe technologicznie).

(dowód: akta kontroli str. 216-217, 218-229)

¹³ Wagi do ważenia pojazdów w ruchu i określenia ich nacisków na oś.

¹⁴ Przenośny zestaw rentgenowski o numerze inw. 00868, przenośny wykrywacz par materiałów wybuchowych Sabre 2000 o numerze inw. 00844, urządzenie analityczne IONSCAN 400B o numerze inw. 838, urządzenie RTG SCAN Trailer o numerze inw. 00235.

Wykorzystywanie urządzeń, zarejestrowanych w systemie RWS przedstawiało się następująco:

- detektor do wykrywania przemytu (nr inw.1364) nie był wykorzystany w latach 2011-2012. W roku 2013 za pomocą tego urządzenia wykonano 204 kontrole i w 19 przypadkach uzyskano tzw. „trafienie”¹⁵,
- za pomocą stacjonarnego urządzenia RTG (nr inw. 854), w roku 2011 wykonano 131 kontroli, z czego 17 zakończyło się trafieniem. W roku 2012 liczba kontroli zmniejszyła się do 116, na które przypadło cztery trafienia. W roku 2013 liczba kontroli wzrosła do 503 (171 logowań), zwiększyła się również liczba trafień – 65.
- z wykorzystaniem stacjonarnego urządzenia RTG (nr inw. 960) w roku 2011 wykonano 3 kontrole, a w 2012 roku 35 kontroli, nie uzyskując „trafień”. W 2013 roku przeprowadzono 928 kontroli z czego 14 zakończyło się trafieniem.

Znaczny wzrost w użyciu urządzeń w roku 2013 w porównaniu do lat poprzednich, Kierownik OCD tłumaczył sposobem ukrywania przemyconych towarów. W okresie do 2012 roku, przemyt (przede wszystkim papierosy) był ukrywany w miejscach łatwo dostępnych (bagaż podręczny) i nie angażowano sprzętu specjalistycznego. W roku 2013 uległ zmianie sposób przemykania towarów, tj. ukrywanie ich w miejscach trudno dostępnych (zbiorniki paliwa, części konstrukcyjne pojazdów), zaistniała konieczność zintensyfikowania użycia urządzeń wzornikowych (detektory, wideoendoskopy) z równoczesnym posługiwaniem się sprzętem rentgenowskim.

(dowód: akta kontroli str. 233-279)

Urządzenia i sprzęt kontrolny, wymagający legalizacji lub wzorcowania¹⁶, w OCD używano w zakresach parametrów określonych w świadectwach legalizacji (wzorcowania) lub dokumentacji technicznej sprzętu i urządzeń. W świadectwach legalizacji ponownej wagi nie określano liczby osi, która ograniczałaby pod tym względem ważone samochody ciężarowe.

OC nie użytkował urządzeń wymagającej okresowej legalizacji czy wzorcowania.

(dowód: akta kontroli str. 285-320, 321-325)

W badanym okresie nie stwierdzono przypadków niesprawności urządzeń i sprzętu kontrolnego, które miały charakter uszkodzenia sprzętu w wyniku jego niewłaściwego użytkowania

(dowód: akta kontroli str. 175, 218-224, 321-325, 336-349)

2.2. Nadzór Urzędu nad OC i OCD w zakresie efektywności wykorzystania urządzeń i sprzętu kontrolnego, sprawowany był bezpośrednio poprzez zapewnienie rejestrowania w systemie RWS używanego przez oddziały graniczne sprzętu kontrolnego (również użyczonego przez LZOPG) oraz nadawanie mu¹⁷ statusu jako „sprawny” lub „niesprawny”, „zbędny”, „zużyty”.

Ponadto Referat Kontroli Wewnętrznej Urzędu przeprowadził w latach 2011-2013 następujące kontrole w tym zakresie w OCD:

- kontrola efektywności wykorzystania sprzętu do kontroli celnych przy odprawach autobusów oraz realizacji polecenia¹⁸ Naczelnika Urzędu Celnego w Lublinie dotyczącego poprawy ścigalności kar grzywnien w sprawach o przestępstwa i wykroczenia skarbowe¹⁹. W zakresie wykorzystania sprzętu

¹⁵ Trafienie – to kontrola z wynikiem pozytywnym, w której wykryto nieprawidłowość.

¹⁶ Dwie samochodowe wagi statyczne, cztery wagi samochodowe do ważenia pojazdów w ruchu (dynamiczne), wysokościomierze teleskopowe i przyrządy wstępowe.

¹⁷ Poszczególnym sztukom urządzeń i sprzętu.

¹⁸ Nr 302000-UOGR-0101-19/13 z dn. 17 maja 2013 r.

¹⁹ Nr sprawy 302000-UKWR-091-17/13.

służbowego do kontroli celnych stwierdzono niedziałające urządzenia do kontroli podróźnych: bramkowy wykrywacz metali oraz urządzenie RTG służące do prześwietlania bagaży. Ponadto stwierdzono brak wykorzystania przenośnych wykrywaczy metali Garrett oraz niedziałający system kontroli dostępu we wszystkich drzwiach budynku odpraw autobusów – umożliwiający swobodne przemieszczanie się podróźnych (wchodzenie/wychodzenie z budynku). W związku z przeprowadzoną kontrolą Naczelnik Urzędu Celnego w Lublinie w dniu 28 czerwca 2013 r. wydał polecenia dotyczące:

- ✓ wykorzystywania specjalistycznego sprzętu do kontroli celnych w ciągu całej doby,
- ✓ skierowania do LZOPG pisma ponaglącego naprawę bramkowego wykrywacza metali, znajdującego się w budynku odpraw autobusowych. Oględziny NIK, przeprowadzone 16.05.2014 r., wykazały sprawność tego urządzenia (numer inw. 959).

W trakcie kontroli²⁰ prawidłowości odprawy autokaru w dniu 20.09.2013 r. stwierdzono uszkodzony zamek systemu kontroli dostępu w drzwiach wyjściowych budynku kontroli bagaży osób podróźujących autobusami, który umożliwiał wejście do budynku bez użycia karty elektronicznej. Taka sytuacja w trakcie trwania całej zmiany powodowała, iż do budynku wchodziły osoby postronne i przebywały bez nadzoru funkcjonariuszy celnych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Naczelnik Urzędu Celnego w Lublinie w dniu 15.10.2013 r. wydał polecenia dotyczące:

- ✓ weryfikowania deklarowanej liczby podróźnych ze stanem faktycznym, podczas rejestracji autokaru w systemie samochodowych odpraw celnych, oraz wprowadzania do systemu danych kierowców i liczby pasażerów,
- ✓ wykorzystywania pomieszczenia przeznaczonego do rewizji osobistych w budynku odpraw autokarów wyłącznie do celów kontroli podróźnych,
- ✓ skierowania do LZOPG pisma w sprawie naprawy drzwi wyjściowych do pomieszczenia odpraw autokarowych. Oględziny NIK przeprowadzone w dniu 16.05.2014 r. wykazały sprawność tych drzwi,
- ✓ opracowania szczegółowej instrukcji, określającej procedurę odprawy na kierunku przywózowym autokarów oraz podróźujących nimi osób. Instrukcję opracowano w dniu 7.11.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 83-88, 326-331, 332-335)

2.3. W celu zbadania sprawności działań OC i OCD w zakresie przekazywania urządzeń i sprzętu kontrolnego do wymaganej obsługi – skontrolowano 12 przypadków przekazywania ich do naprawy i 18 do legalizacji lub wzorcowania. Urządzenia i sprzęt kontrolny zgłaszano, przekazywano, a następnie odbierano z napraw bez zbędnej zwłoki.

Urządzenia i sprzęt kontrolny wymagający legalizacji OCD zgłaszał przed upływem terminu. Wszystkie egzemplarze tych urządzeń posiadały aktualne świadectwa legalizacji lub wzorcowania - udostępnione przez LZOPG wagi dynamiczne (4 szt.) i wagi statyczne (2 szt.), a także używane przez funkcjonariuszy wysokościomierze teleskopowe (2szt.), przymiary sztywne teleskopowe (2 szt.) i przymiary wstępowe (8 szt.).

(dowód: akta kontroli str. 285-320)

W przypadku naprawy urządzeń i sprzętu kontrolnego okres od przekazania do odbioru (także urządzeń i sprzętu zastępczego), wynosił od 1 do 600 dni (w tym 417 dni w okresie objętym kontrolą).

²⁰ Nr sprawy 302000-UKWR-091-28/13.

W najkrótszym czasie naprawiono urządzenie RTG typu Heimann HS100100 do prześwietlania bagażu, o numerze inw. 00960 (1 dzień), instalację oświetleniową w budynku OC (7 dni), bramkę do wykrywania metali w budynku odprawy autobusów (8 dni), system kontroli dostępu w budynku OC (28 dni).

Endoskop (fiberoskop) nr inw. 2073, użytkowany przez OC, zgłoszony został do naprawy w dniu 02.07.2010 r. Zastąpiono go sprzętem przesuniętym z OCD 22.02.2012 r.²¹ tj. po 417 dniach (38% nominalnego czasu pracy w badanym okresie 2011-2013, szczegółowy opis w punkcie 1.4.).

Wózek elektryczny typu Melex (nr inw. 01370), naprawiono po 157 dniach (14%), Kierownik LZOPG wyjaśnił, że długi czas naprawy wynikał z oczekiwania na zamówione części zamienne. Z tej samej przyczyny wydłużył się do 104 dni (10%) czas naprawy wkrętaka akumulatorowego z ładowarką (nr inw. U23997). Po 48 dniach (4%) naprawiono instalację alarmową w budynku OC – LZOPG miał trudności z pozyskaniem dokumentacji technicznej oraz konieczne było wezwanie serwisu specjalistycznego, z uwagi na pojawiające się błędne alarmy. Wydłużony okres naprawy wideoendoskopu do 44 dni (4%) spowodowany był oczekiwaniem na diagnostykę i ofertę cenową serwisu tego urządzenia.

Waga dynamiczna DW 600 (nr 200314/2/1), usytuowana na kierunku wyjazdowym z RP, wyłączona była z użytkowania z powodu remontu, w okresie od 18.11.2013 r. do 24.12.2013 r. (36 dni tj. 3%) wymieniono ramę i pomost wagowy.

(dowód: akta kontroli str. 127, 218-224, 336-349, 351-359)

2.4. W 2011 roku, w wyniku działań kontrolnych wydano przewoźnikom 589 decyzji administracyjnych z tytułu nienormatywności pojazdów, określających kary na kwotę 340.600 zł, nałożono 3.434 kar grzywn w drodze mandatu karnego z tytułu przekroczenia dopuszczalnej masy całkowitej pojazdów do 18 ton²² na kwotę 717.010 zł oraz wydano 368 zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego, pobierając z tego tytułu opłaty na sumę 93.420 zł.

Łącznie, w wyniku podjętych przez funkcjonariuszy celnych działań kontrolnych, osiągnięto przychód w wysokości 1.151.030 zł.

W 2012 roku, w wyniku działań kontrolnych wydano przewoźnikom 529 decyzji administracyjnych z tytułu nienormatywności pojazdów, określających kary na kwotę 241.480 zł, nałożono 600 kar grzywn w drodze mandatu karnego za brak zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego na kwotę 300.000 zł oraz 5.308 kar grzywn w drodze mandatu karnego z tytułu przekroczenia dopuszczalnej masy całkowitej pojazdów do 18 ton na kwotę 1.058.610 zł, wydano 370 zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego, pobierając z tego tytułu opłaty na kwotę 96 900 zł. Łącznie, w wyniku podjętych przez funkcjonariuszy celnych działań kontrolnych, osiągnięto przychód w wysokości 1.696.990 zł.

W 2013 roku, w wyniku działań kontrolnych wydano przewoźnikom 474 decyzje administracyjne za przejazd po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych bez zezwoleń lub niezgodnie z warunkami określonymi w tych zezwoleniach na kwotę 957.920 zł, nałożono 518 kar grzywn w drodze mandatu karnego za brak zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego na kwotę 259.000 zł oraz 3.199 kar grzywn w drodze mandatu karnego z tytułu przekroczenia dopuszczalnej masy całkowitej pojazdów do 18 ton na kwotę 1.009.490 zł, wydano 71 zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego, pobierając z tego tytułu opłaty na kwotę

²¹ Protokół nieodpłatnego przekazania sprzętu w użytkowanie w dniu 22.02.2012 r. o numerze inw. 01365.

²² W przypadku dwuosobowych pojazdów samochodowych, które zgodnie z dowodem rejestracyjnym mają dopuszczalną masę całkowitą mniejszą niż 18 ton, gdy skontrolowana masa pojazdu jest większa od zapisu w polu F2 lub F1 dowodu rejestracyjnego pojazdu.

34.900 zł. Łącznie, w wyniku podjętych przez funkcjonariuszy celnych działań kontrolnych, osiągnięto przychód w wysokości 2.261.310 zł.

Wymienione efekty uzyskano wykorzystując w kontrolach: wagi nieautomatyczne, elektroniczne, samochodowe, wagi samochodowe do ważenia pojazdów w ruchu, wysokościomierze teleskopowe, przymiary sztywne – teleskopowe, przymiary wstępowe i przymiary wstępowe kreskowe.

Wartość rynkowa towaru ujawnionego przez funkcjonariuszy OCD, z zastosowaniem w kontroli detektorów przemytu oraz wideoendoskopu, wyniosła w badanym okresie 126.326 zł.

Kontrole realizowane w latach 2011-2013 przy odprawach podróżnych i odprawach towarów przewożonych kolejowymi środkami transportu, przyniosły efekty finansowe (należności celno-podatkowe) w wysokości 20.157.311 zł. Nałożono mandaty gotówkowe i kredytowe na kwotę 1.221.998 zł.

W kontrolach tych wykorzystywano wideoendoskop, wkrętak akumulatorowy, wiertarkę, śrubokręty, nakłuwacz, szpadel i łopatę.

Naliczone należności celno-podatkowe, wynikające z użycia wideoendoskopu w kontrolach OC, wyniosły w roku 2013 - 138.806 zł, w roku 2012 – 8.094 zł, w roku 2011 – 0 zł. Przyczyną tych dysproporcji był brak tego sprzętu w okresie od 2.07.2010 r. do 22.02.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 321, 361-375)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Lublin, 16 czerwca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontroler
Dariusz Barej
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis